

Nacionalni park Tara

- Tara se nalazi u zapadnom delu Srbije
- Sa zapada i jugozapada graniči se dolinom Drine, a sa juga i jugoistoka planinom Zlatibor i dolinom Đetinje.
- NP Tara zauzima površinu od 19.175ha. (13.000ha šumski kompleks)
- NP je osnovan 1981.god. i u njegov sastav ulaze: planina Tara, Crni vrh, planina Zvezda, Stolac, kanjon Drine sa Perućcem i okolina Bajine Bašte.
- Granice Np poklapaju se sa granicom Republike Srpske i granicom opštine Užice.
- Od Novog Sada do Tare najlakše se stiže preko Rume, Šapca, Valjeva i Bajine Bašte.

Geomorfološke vrednosti

- Osnovu planine čine dve površi ispresecane rečnim dolinama klisurastog karaktera (među kojima dominira dolina Drine)
- Atraktivne doline imaju i pritoke Drine: Brusnica, Derventa, Rača i Beli Rzav.
- Na Tari postoji veliki broj abrazivnih i fluvijalno-denudacionih površi koje su pogodne za formiranje skijaških staza.
- Najznačajniji skijaški lokaliteti su: Predov Krst (S-Z delu Tare), Mitrovac (S deo planine), Šljivovica (I deo planine) i na njima se nalaze ski staze različitih dužina i padova.

- Posebnu vrednost na Tari imaju speleološki objekti u vidu jama i pećina: Perućaćka pećina, Gornja pećina, Bezimena pećina, Soviljačka pećina, Pećina na Točkovici, Ponor u Mitrovcu...
- Najviša tačka NP je Kozji rid sa nadmorskom visinom od 1591m.
- Kao vidikovci mogu se koristiti planinski vrhovi kao što su: Kozja stena, Kozji rid, Veliki kraj, Kićak, Bilješka stena...

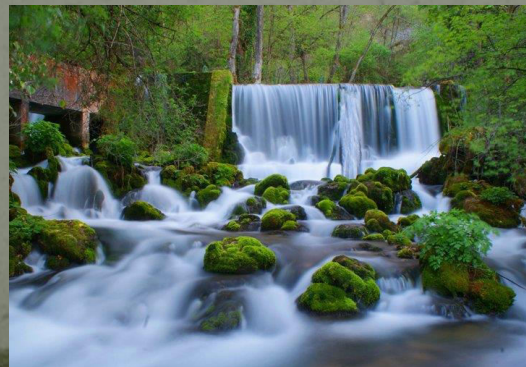
Klimatske vrednosti

- Zbog svojih klimatskih osobenosti na Tari je omogućen razvoj kako zimskog tako i letnjeg turizma.
- Srednje mesecne temperature u toku leta su oko 20°C, a godišnja suma padavina je oko 977mm.
- Mikroklimatski uslovi nekih delova ove planine odgovaraju karakteristikama vazdušne banje i pogodni su za lečenje bronhijalne astme, bronhitisa, anemije...

Hidrografske vrednosti

- Najznačajniji hidrografski objekat je jezero Perućac (12km od Bajine Bašte).
- Za jezero vezan je i značaj Perućачke reke, najkraće reke u Srbiji (ona izvire u vidu snažnog vrela).

Posebnu turističku vrednost čine vodopadi i slapovi u vodenim tokovima NP, od kojih su najznačajniji: vodopadi u Perućcu pod Tarom, Mali i Veliki Skakavac na Rzavu, kao i mnogobrojni slapovi.

Za posetioce je veoma značajna i reka Godina (365m), koja predstavlja nastavak vodopada.

Pored izvora na Tari se javljaju i vrela: najznačajnije je Perućачko vrelo od koga nastaje čitava reka i vrelo Rače.

Zaovinsko jezero - po svom nastanku je veštačko i predstavlja akumulaciju hidroelektrane "Bajina Bašta" u Perućcu.

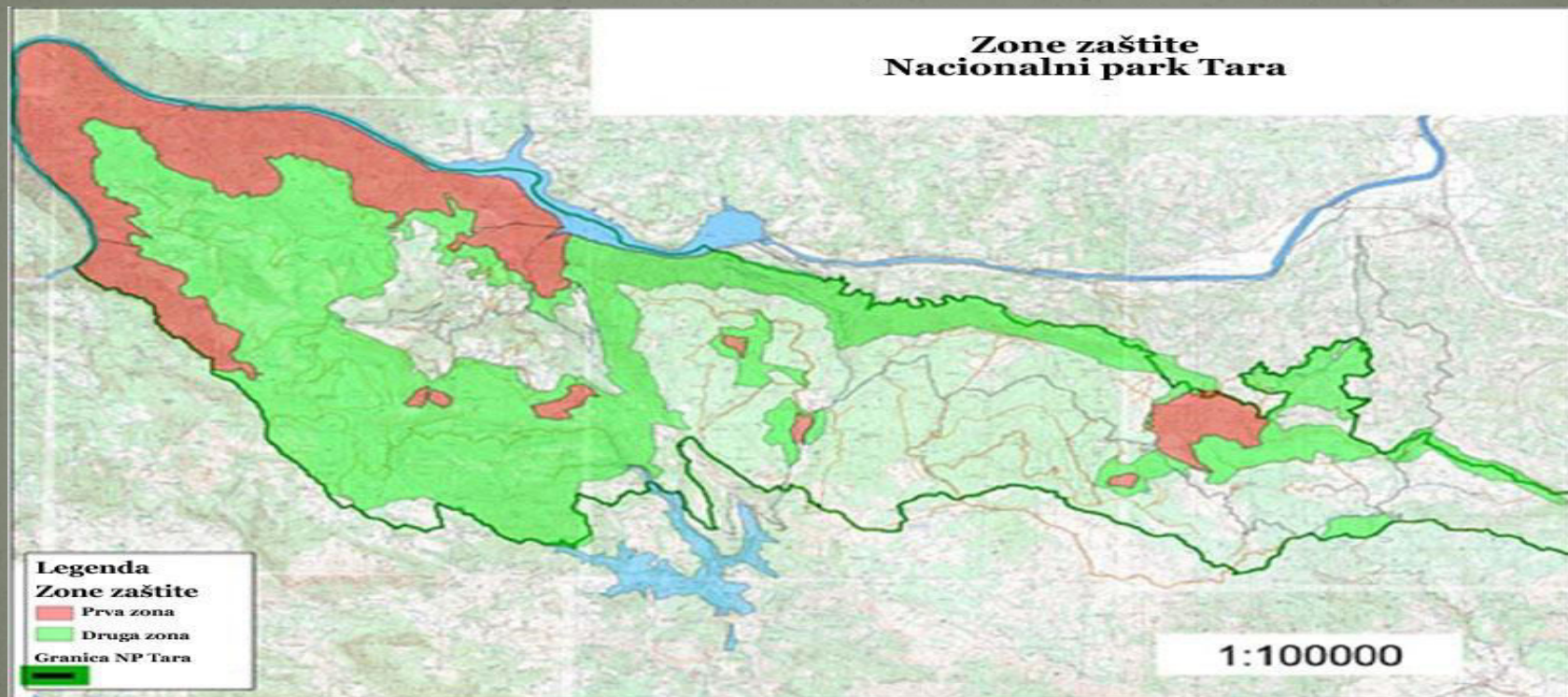

Biogeografske vrednosti

- Sa biogeografskog aspekta Tara predstavlja jednu od najljepših planina Srbije.
- Na Tari Raste Pančićeve omorika – najstariji endemo-reliktni predstavnik ove planine (Otkrio ju je Josif Pančić 1877god.).
- U ovom NP veoma su dobro očuvane čitave oaze četinarara: tisa, crni i beli bor, jela, smrča...
- Tara raspolaže i bogatstvom divljači: zec, lisica, kuna zlatica i belica, divlja svinja, srna, divlja mačka....
- Takođe značajan je i veliki broj ptica i ribe.

- Prostornim planom područja Nacionalnog parka Tara u funkciji zaštite područja Nacionalnog parka, utvrđena je šira zaštitna zona i zone I (15,3% teritorije), II (40,3% teritorije) i III (44,3% teritorije) stepena zaštite.

Posebne prirodne vrednosti

- U okviru NP postoje posebne prirodne vrednosti koje su različito kategorisane s obzirom na značaj, ugroženost i mogućnost turističkog iskorišćavanja.
- Ukupna površina rezervata podeljena je u tri celine: Zvezda, Crni vrh i Tara.

Postoji 10 rezervata u I stepenu zaštite i to su:

- ✓ **Kanjon Brusnice** - sa starim šumama crnog bora
- ✓ **Klisura Dervente** – sa lokalnim endemitom derventskim različakom
- ✓ **Zvezda** - stanište medveda i divokoze
- ✓ **Pod Gorušicom**- koji obuhvata nepristupačne krečnjačke litice obrušene prema kanjonu Drine
- ✓ **Crveni potok** - gde Pančićeve omorika raste sa jelom i brojnim listopadnim vrstama
- ✓ **Račanska Šljivovica** – delovi sa čistim šumama smrče; nema Omorike
- ✓ **Klisura Rača** - izvori tople vode i prava prašuma brdske bukve
- ✓ **Bilo** – stanište Pančićeve omorike
- ✓ **Ljuti breg** - stanište Pančićeve omorike
- ✓ **Crvena stena** - stanište Pančićeve omorike

U spomenike prirode u NP spadaju:

- **Borovo brdo** - memorijalni spomenik
- **Pod golim drvetom** - grupa stabala
- **Lađevska vrela** - termalni izvori
- **Velike livade,**
- **Crni vrh,**
- **Smiljevo brdo,**
- pećina Topla peć,
- pećina u Šljivovici,
- ponor na Mitrovcu,
- **vodeni tokovi Rzav, Rača, Derventa, Brusnica...**

Antropogene vrednosti

- Od antropogenih vrednosti najznačajniji je manastir Rača na severnoj strani planine, na kraju kanjonskog dela Rače.
- Manastir je izgrađen u drugoj polovini 13 veka i zadužbina je kralja Dragutina.

Koncept zaštite prirode

- U okviru privrednih delatnosti primenjivati savremene tehnologije zaštite;
 - U okviru poljoprivrede – primenjivati ekološke procese proizvodnje);
 - U okviru razvoja turizma – održivi turizam;
 - U cilju razvoja vodoprivrede – zaštita slivnih područja površinskih voda, podzemnih voda i jezera;
 - Neopšodno je obezbediti odgovarajući sistem sakupljanja i deponovanja otpada, sakupljanja i reciklaže sirovina i tretmana otpadnih voda.

- ✓ **Teritorija NP može se podeliti u tri zone: brdska, brdsko-planinska i planinska (najveći deo brdske zone nalazi se u zaštitnoj zoni parka).**
- ✓ **Od ukupne površine NP na šumsko zemljište otpada 53%**
- ✓ **U cilju očuvanja šuma osnovane su tri gazdinske jedinice: Mitrovac (kompleks jele, smrče, bukve), Kaluđerske bare (Beli i crni bor) i Kremenske kose (isključivo crni bor).**

Materijalna osnova turizma

- **Oblici turizma razvijeni na Tari su: stacionarni, sportsko-rekreativni, izletnički...**
- **Turistički objekti skoncentrisani su na lokalitetima Mitrovac, Predov krst i Kaluđerske bare.**
- **Od najvećeg značaja su: dečije odmaralište Mitrovac, hotel Tara, Omorika, Jezero i Drina.**
- **U području parka aktivna su i dva planinarska društva: Josif Pančić iz Bajine Bašte i Javor iz Beograda.**

